

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાતની ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ ખાતે

વિશેષ દિવાની અરજી નંબર ૫૦૧૪/૨૦૧૫

મંજૂરી અને સહી માટે :

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. એચ. વોરા

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨	પત્રકારોને રીફર કરવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની ઉચિત નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

ડેપ્યુટી કમિશનર આવકવેરો-ટીડીએસ વર્તુળઅરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

વાડોફોન એસસાર ગુજરાત લિમિટેડ & ૧સામાવાળા(ઓ)

ઉપસ્થિતિ

અરજદાર(ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી મૌના એમ. ભટ્ટ, વકીલ
સામાવાળા(ઓ) નં.૧ તરફે સિંધી એન્ડ કંપની, એડવોકેટ માટેના શ્રી સંદીપ
સિંધી, વકીલ, શ્રી પાર્થ કોન્ટ્રાક્ટર, વકીલ અને શ્રી સિદ્ધાર્થ જોશી, વકીલ સાથે
શ્રી એસ. એન. સોપારકર, વરિષ્ઠ સલાહકાર

કોરમ:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. એચ. વોરા

તારીખ:૧૨/૦૬/૨૦૧૫

સીએવી જજમેન્ટ

(પીઈઆર :માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ આર શાહ)

નિયમ.વિદ્વાન વકીલ શ્રી સંદીપ સિંધી સામાવાળા નંબર ૧ વતી
શાસનની સેવા માફ કરે છે.

૧. ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ આ અરજીના માધ્યમથી, અરજદારે
એ. વાય. ૨૦૦૮-૦૯ અને ૨૦૦૯-૧૦ માટે આઈ. ટી. એ. નંબર ૩૮૬ અને
૩૮૭/એ. એચ. ડી./૨૦૧૧માં સ્ટે એપિલકેશન નંબર ૮૫ અને ૮૬/એ.
એચ. ડી./૨૦૧૧માં વિદ્વત આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ (ટૂંકમાં "વિદ્વત

ટ્રિબ્યુનલ") દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવાદિત આદેશોને રદ કરવા અને રદ કરવાની વિનંતી કરી છે, જેના દ્વારા વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે અગાઉ આપવામાં આવેલ સ્ટેને ૩૬૦ દિવસના સમયગાળા પછી લંબાવ્યો છે.

૨. એ. વાય. ૨૦૦૮-૦૯ અને ૨૦૦૯-૧૦ માટેના અગાઉના આદેશોથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ અનુભવીને, કરદાતાએ વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું હતું. એ. વાય. ૨૦૦૮-૦૯ માટે આકારણી આદેશ મુજબ, કર જવાબદારી રૂ. ૭,૨૧,૧૯,૦૯૪/- (રૂ. ૧,૨૦,૧૯,૮૪૯/- ની કલમ ૨૦૧ (૧એ) હેઠળ વ્યાજ સહિત) અને એ. વાય. ૨૦૦૯-૧૦ માટે કર જવાબદારી રૂ. ૯,૦૪,૪૩,૪૭૮/- (રૂ. ૧,૭૫,૦૪,૧૮૯/- ની કલમ ૨૦૧ (૧એ) હેઠળ વ્યાજ સહિત) છે. લર્નડ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ સંબંધિત અપીલમાં, આકારણી કરનાર સ્ટે અરજીઓને પસંદ કરે છે. કુલ કરવેરા અને નાણાકીય વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯ માટે વ્યાજની જવાબદારીમાંથી, ૭,૨૧,૧૯,૦૯૪/- માંથી, કરદાતાએ પહેલેથી જ ₹ ૬,૩૭,૫૦,૦૦૦/- ચૂકવી દીધા હતા અને ₹ ૮૩,૬૯,૦૯૪ ની રકમ બાકી હતી. એ જ રીતે, નાણાકીય વર્ષ ૨૦૦૯-૧૦ માટે, ₹ ૯,૦૪,૪૩,૪૭૮/- ના વ્યાજ સહિત કુલ કર જવાબદારીમાંથી, કરદાતાએ પહેલેથી જ ₹ ૮,૧૩,૫૦,૦૦૦/- ચૂકવી દીધા હતા. આમ, માત્ર ૯૦,૯૩,૪૭૮/- ની રકમ બાકી હતી. વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે સ્ટે એપિલિકેશન નંબર ૧૫ અને ૧૬/૨૦૧૧ માં ૨૫/૦૩/૨૦૧૧ તારીખના આદેશ દ્વારા, આદેશ પ્રાપ્ત

થયાની તારીખથી અથવા કરદાતાની અપીલનો નિર્ણય ન થાય ત્યાં સુધી ૧૮૦ દિવસના સમયગાળા માટે માંગ પર સ્ટે મૂક્યો હતો. અગાઉ આપવામાં આવેલી માંગની સ્ટે સમયાંતરે લંબાવવામાં આવી છે અને સ્ટે ૩૬૦ દિવસના સમયગાળાથી આગળ એટલે કે લગભગ ૧૦૦૦ દિવસથી વધુ સમય માટે લંબાવવામાં આવ્યો છે. આથી, વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા માંગના સ્ટેના વિસ્તરણથી, ખાસ કરીને ૩૬૫ દિવસના સમયગાળા પછી, અસંતુષ્ટ અને વ્યથિત મહેસૂલ ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ વર્તમાન વિશેષ દિવાની અરજીને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

૩. મહેસૂલ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી ભટ્ટે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા માંગના સ્ટેને ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ વધારવો એ સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર અને સંપૂર્ણપણે અધિકારક્ષેત્ર વિનાનું છે અને આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) (ટૂંકમાં "કાયદો") ની વિરુદ્ધ છે.

૩.૧ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અગાઉ આપવામાં આવેલી માંગની સ્ટેને ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ વધારતી વખતે, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) ની ત્રીજી જોગવાઈની પ્રશંસા ન કરવામાં ભૌતિક રીતે ભૂલ કરી છે. તે ભારપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવે છે કે કાયદાની કલમ ૨૫૪

(રએ) માં આ રીતે પૂરા પાડવામાં આવેલા કાયદાકીય આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રિબ્યુનલ પાસે અગાઉ આપવામાં આવેલા સ્ટેને ડકપ દિવસના સમયગાળાથી આગળ વધારવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી અને હકીકતમાં, કાયદાની કલમ ૨૫૪ (રએ) ની ત્રીજી જોગવાઈ મુજબ, અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ કરદાતાને આભારી ન હોય તો પણ ડકપ દિવસથી વધુના સ્ટેનો આદેશ ખાલી છે.તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે તેથી, કાયદાની કલમ ૨૫૪ (રએ) ને ધ્યાનમાં રાખીને, ખાસ કરીને કાયદાની કલમ ૨૫૪ (રએ) ની બીજી પરંતુક અને ત્રીજી પરંતુકને ધ્યાનમાં રાખીને, ડકપ દિવસના સમયગાળાથી વધુ સમય સુધી રોક અથવા માંગની મંજૂરી આપવાનું કોઈપણ વિસ્તરણ સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર છે, સંપૂર્ણપણે અધિકારક્ષેત્ર વિના અને કાયદાની કલમ ૨૫૪ (રએ) ની વિરુદ્ધ છે.

૩.૨ મહેસૂલ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી ભટ્ટ દ્વારા ભારપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે કાયદાની કલમ ૨૫૪ (રએ) આદેશ આપે છે કે કોઈ પણ સ્ટે ઓર્ડર કુલ ડકપ દિવસની મુદત કરતાં વધી શકતો નથી અને ટ્રિબ્યુનલને બંધ કરવામાં આવે છે અને માંગના સ્ટેને ડકપ દિવસથી વધુ લંબાવવાનો આદેશ પસાર કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવે છે.શ્રીમતી ભટ્ટ દ્વારા આગળ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અપીલ કાયદા હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવે છે અને કાયદાના સર્જન તરીકે પણ ટ્રિબ્યુનલ કાયદાની કલમ ૨૫૪

(રએ) ની જોગવાઈઓ દ્વારા બંધાયેલ છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો કાયદો વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલની પેન્ડન્સી દરમિયાન માંગ પર સ્ટેની મંજૂરી આપે છે, તો તે કિસ્સામાં, તે હંમેશા કાયદાની જોગવાઈઓને આધિન રહેશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એકવાર કાયદા હેઠળ, એવી જોગવાઈ કરવામાં આવે છે કે કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી વધુ કોઈ સ્ટે ન હોઈ શકે, તે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સહિત દરેક દ્વારા તેનું સન્માન કરવું પડશે.

૩.૩ શ્રીમતી ભટ્ટ દ્વારા ભારપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે માંગના સ્ટેના સમયગાળાને મહત્તમ ૩૬૫ દિવસ સુધી મર્યાદિત કરવાનો કાયદાકીય ઉદ્દેશ એ જોવાનો છે કે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવેલી અપીલની સુનાવણી ઝડપથી કરવામાં આવે અને કરદાતાઓને ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલી માંગના સ્ટેનો અનુચિત લાભ ન મળે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મોટાભાગના કિસ્સાઓમાં, માંગનો સ્ટે મેળવ્યા પછી, તે કરદાતા છે, જે સમય માંગે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આવી પ્રથા અને વિલંબની ચુકિતોને રોકવા માટે, માંગના રોકાણનો સમયગાળો મહત્તમ ૩૬૫ દિવસ સુધી મર્યાદિત કરવામાં આવ્યો છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઘણી વખત, જોકે સ્ટે આપતી વખતે, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સામાન્ય રીતે અવલોકન કરે છે કે બોર્ડની ટોચ પર સૂચિબદ્ધ કરવાની અપીલ, આવી બાબતો સામાન્ય રીતે બોર્ડના તળિયે સૂચિબદ્ધ હોય છે અને કોઈ પ્રાથમિકતા આપવામાં આવતી નથી.

૩.૪ મહેસૂલ વતી હાજર રહેલા શ્રીમતી ભટ્ટે રજૂઆત કરી છે કે વર્તમાન કેસમાં ઘણા વર્ષોથી એક વિશાળ કર જવાબદારી બાકી છે અને વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલી માંગ પરનો સ્ટે જે સમયાંતરે અને વર્તમાન કેસમાં લંબાવવામાં આવ્યો છે, તે લગભગ ૧૦૦૦ દિવસ માટે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એક તરફ, અપીલની સુનાવણી કરવામાં આવતી નથી અને બીજી તરફ, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ માંગના સ્ટેને લંબાવવાનું ચાલુ રાખે છે અને તેથી, મહેસૂલના હિતમાં પૂર્વગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કોઈ પણ સંજોગોમાં, કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) ની ત્રીજી જોગવાઈમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે ૩૬૫ દિવસના સમયગાળા પછી, અગાઉ આપવામાં આવેલી માંગના સ્ટેની મુક્તિ હશે, માંગના સ્ટેની મંજૂરી અને માંગના સ્ટેને ૩૬૫ દિવસના સમયગાળા પછી લંબાવવાની મંજૂરી સંપૂર્ણપણે અધિકારક્ષેત્ર વગરની છે.

તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, મહેસૂલ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી ભટ્ટે આવકવેરાના કમિશનર વિરુદ્ધ મારુતિ સુઝુકી (ઇન્ડિયા) લિમિટેડના કેસમાં દિલ્લી હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય પર ભારે આધાર રાખ્યો છે, જે રિટ પિટિશન (સિવિલ) નંબર ૫૦૮૬/૨૦૧૩ માં ૨/૦૧/૨૦૧૪ પર નિર્ણય લીધો હતો અને તેમની વિનંતીના સમર્થનમાં

વર્તમાન અરજીને મંજૂરી આપવા અને વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશોને રદ કરવા અને રદ કરવા માટે સંબંધિત અપીલમાં માંગના સ્ટેને ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ વધારવા માટે.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, વર્તમાન વિશેષ દિવાની અરજીને મંજૂરી આપવા અને વિનંતી મુજબ રાહત આપવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

જ. સામાવાળા વતી હાજર રહેલા સિંધી એન્ડ કંપની વતી હાજર રહેલા વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ. એન. સોપારકર દ્વારા વર્તમાન અરજીનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે. શ્રી સોપારકર, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે, કસ્ટમ્સ અને સેન્ટ્રલ ક્વાયતના કમિશનર, અમદાવાદ વિ. કુમાર કોટન મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના (૨૦૦૫) ૧૮૦ ઇએલટી ૪૩૪ (એસસી) માં નોંધાયેલા કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને વર્તમાન અરજીનો મુદ્દો હવે ન્યાયિક નથી. શ્રી સોપારકરે કરવેરા અપીલ નંબર ૩૪૧/૨૦૧૪ અને અન્ય સંલગ્ન કરવેરા અપીલમાં કમિશનર વિરુદ્ધ સ્મોલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ડેવલપમેન્ટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય પર પણ ભારે આધાર રાખ્યો છે, જેમાં ડિવિઝન બેન્ચને કેન્દ્રીય આબકારી અધિનિયમ હેઠળ પેરા મેટેરિયાની જોગવાઈઓ, ખાસ કરીને કેન્દ્રીય આબકારી અધિનિયમની કલમ ૩૫સી (૨એ) પર વિચાર કરવાનો પ્રસંગ મળ્યો હતો.

એવી ભારપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે અવલોકન કર્યું છે તેમ, કોઈ વ્યક્તિ/કરપાત્ર વ્યક્તિને તેની કોઈ ભૂલ વિના સજા કરવાનો કોઈ કાયદાકીય ઇરાદો હોઈ શકતો નથી.

૪.૧ વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સોપારકર દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ૧૮૦ દિવસના સમયગાળામાં અપીલોનો નિકાલ ન કરવા અને વહેલી તકે કાર્યવાહી ન કરવાના ઘણા કારણો હોઈ શકે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ થવાના કારણો નીચે મુજબ હોઈ શકે છે/હોઈ શકે છે.

“૧. ટ્રિબ્યુનલના સભ્યોની અછત અને ઘણી વખત બેન્ચ કામ કરતી નથી. આગામી સુનાવણી લગભગ એક મહિનાના સમય પછી નક્કી કરવામાં આવી હતી.

૨. ઘણી વખત સભ્યોની અછતને કારણે બેન્ચ એક પછી એક બેસે છે. પરિણામે, કોઈ પણ બેઠકમાં કોઈ પણ ભારે સ્ટે આપવામાં આવતી બાબતો લઈ શકાતી નથી.

૩. આંતરરાષ્ટ્રીય કરવેરાના કેસોમાં, કેસની દલીલ કરવા માટે આકારણી અધિકારીની અનુપલબ્ધતાને કારણે સ્થગનની માંગ કરવામાં આવી રહી છે.

૪. ટ્રાન્સફર પ્રાઈસિંગના કેસોમાં, ટ્રાન્સફર પ્રાઈસિંગ ઓફિસરની ટિપ્પણીઓ/અહેવાલ પ્રાપ્ત થયો નથી અથવા સુનાવણી માટે ટ્રાન્સફર પ્રાઈસિંગ ઓફિસરની અનુપલબ્ધતાના આધારે સ્થગનની માંગ કરવામાં આવી રહી છે.

૫. મોટા કેસોમાં દલીલ કરવા માટે વિભાગના વરિષ્ઠ લોકો ઉપલબ્ધ ન હોય તેના આધારે સ્થગન લેવામાં આવે છે.

૬. ઘણી વખત, સ્ટે મંજૂર કરાયેલી બાબતને એ આધાર પર સુનાવણી માટે લઈ શકાતી નથી કે અગાઉના વર્ષોમાં સમાન મુદ્દો સામેલ છે જે સ્ટે મંજૂર કરાયેલ બાબત નથી અને નિકાલ માટે બાકી છે.

૭. કેટલાક પ્રસંગોએ, આકારણીદાર/વિભાગ દ્વારા પેપરબુક મોડી દાખલ કરવામાં આવે છે (કેટલીકવાર સુનાવણીના દિવસે પણ).

૮. મૂલ્યાંકનકર્તાના વકીલે શહેરમાં ન હોવાને કારણે, હાઈકોર્ટની કેટલીક બાબતોમાં વ્યસ્ત હોવાને કારણે સ્થગન લીધું હતું.

૯. ઘણા પ્રસંગોએ, જે સભ્યએ આ બાબતની સુનાવણી કરી હતી તે સ્થાનાંતરિત થાય છે અને તે મુજબ, બાબતો ફરીથી સુનાવણી માટે મુક્ત થાય છે જે સામાન્ય રીતે આવે છે.

૧૦. જ્યારે પણ ટ્રિબ્યુનલ સ્ટે ઓર્ડર આપે છે, ત્યારે તે અપીલ/ઓ ને નિશ્ચિતપણે વહેલી સુનાવણી માટે નક્કી કરે છે.જો

કે જ્યારે અપીલને સુનાવણી માટે લેવામાં આવે છે ત્યારે કેટલીકવાર એવું જોવા મળે છે કે એઓ અથવા સીઆઈટી (એ) એ અગાઉના વર્ષના આદેશ/આદેશોનું પાલન કર્યું છે જે હજુ પણ બાકી છે.આવી સ્થિતિમાં એઓ અને/અથવા સીઆઈટી (એ) નો ક્રમ કોઈ ચર્ચા અથવા તર્ક કરતો નથી; તેઓ માત્ર અગાઉના આદેશને અનુસરે છે.આવી સ્થિતિમાં મામલાને સ્થગિત કરવો અને તેને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પેલિંગ અગાઉના વર્ષોની અપીલ/ઓ સાથે જોડવી જરૂરી બને છે.આમાં થોડો સમય લાગી શકે છે કારણ કે જ્યાં અપીલ/ઓ જુદી જુદી બેન્ચ સમક્ષ હોય ત્યાં કલબિંગની સત્તા ફક્ત ટ્રિબ્યુનલના ઉપાધ્યક્ષ પાસે જ હોય છે.આગળ, બાબતોને એકસાથે જોડ્યા પછી પણ, સૌપ્રથમ અગાઉના વર્ષ/વર્ષોની અપીલ/અરજીઓ પર પહેલા સુનાવણી થવી જોઈએ.કેટલાક પ્રસંગોએ અપીલને એકસાથે સાંભળવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે.જો કે, જ્યાં અગાઉની અપીલમાં ઘણા આધારો સામેલ હોય (તેવી જ રીતે સ્ટે મંજૂર કરેલી અપીલ પણ) ત્યાં આપું કરવું શક્ય ન પણ હોઈ શકે.આ માટે જરૂરી છે કે અગાઉના વર્ષ/અપીલોનો પહેલા નિકાલ થવો જોઈએ અને તે પછી જ સ્ટે મંજૂર કરેલી અપીલની સુનાવણી થવી જોઈએ.આવી સ્થિતિમાં જ્યાં સુધી અગાઉના વર્ષોની અપીલની સુનાવણી થતી નથી અને આદેશો ઉપલબ્ધ નથી ત્યાં સુધી સ્ટે આપવામાં આવેલી બાબતો કોઈની ભૂલને કારણે બાકી રહે છે.કેટલીકવાર અપીલ/ઓ પણ અવરોધિત થઈ જાય છે કારણ કે અગાઉના વર્ષ/અપીલ/એસ ન્યાયિક ઉચ્ચ અદાલત અથવા માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ બાકી છે.”

જ.૨ સામાવાળા કરદાતાના વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સોપારકરે રજૂઆત કરી છે કે કરદાતાની તરફથી કોઈ ખામી ન હોવા છતાં અને લર્નડ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અપીલોનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ માટે ૧૮૦/૩૬૫ દિવસોના સમયગાળામાં કરદાતાને જવાબદાર ઠેરવી શકાય નહીં, કરદાતાને સજા કરી શકાતી નથી, ખાસ કરીને જ્યારે લર્નડ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા યોગ્ય મનની અરજી કર્યા પછી પ્રારંભિક સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય અને કરદાતાની માંગ પર સ્ટે આપવા માટે મજબૂત કેસ કરવામાં આવ્યો હોય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે શરૂઆતમાં જ્યારે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા માંગ પર સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય, ત્યારે માંગ પર સ્ટે ક્યારેય ચાંત્રિક રીતે આપવામાં આવતો નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા માંગ પર પ્રારંભિક સ્ટે હંમેશા યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધા પછી અને વચગાળાની રાહત આપવા માટે પ્રથમ દૃષ્ટિએ મજબૂત કેસ મળ્યા પછી આપવામાં આવે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તેથી, કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) ને એવી રીતે વાંચવી જરૂરી છે કે તે ગેરબંધારણીયતાથી પીડાય નહીં.

જ.૩ તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે કેટલાક નિર્દેશો પણ વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલને એ જોવા માટે જારી કરી શકાય છે કે જો કેસોમાં માંગણીઓ પર સ્ટે હોય, તો આવી બાબતોને પ્રાથમિકતા આપવામાં આવશે અને આવી અપીલોનો નિકાલ કરવામાં કોઈ વિલંબ થતો નથી અને કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) માં પૂરા પાડવામાં

આવેલા કાયદાકીય ઉદ્દેશને ધ્યાનમાં રાખીને વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આવી અપીલોનો વહેલી તકે નિર્ણય લેવા અને નિકાલ કરવા માટે તમામ પ્રયાસો કરવામાં આવે છે.

૪.૫ શ્રી સોપારકર, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે વર્તમાન કેસમાં, અપીલોનો નિર્ણય વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવ્યો ન હતો અને તેનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો ન હતો કારણ કે અપીલમાં સામેલ મુદ્દો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ પડતર હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં, કુલ રૂ. ૭,૨૧,૧૯,૦૯૪/- ની માંગ સામે, કરદાતા દ્વારા નોંધપાત્ર રકમ પહેલેથી જ ચૂકવવામાં આવી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માન્ય ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કારણોની નોંધ કર્યા પછી અને સમાન બાબતોમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે બળજબરીપૂર્વકના પગલાં સામે સ્ટે આપ્યો હતો તે હકીકતને ધ્યાનમાં લીધા પછી માંગ પર પ્રારંભિક સ્ટે પણ આપવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તેથી, કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે વિવાદિત આદેશ પસાર કરીને માંગના સ્ટેને ૩૬૫ દિવસથી વધુ સમય માટે લંબાવવામાં કોઈ ભૂલ કરી નથી.

૫. પક્ષકારો વતી લાંબા સમય સુધી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા.

૫.૧ ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ આ અરજીના માધ્યમથી, અરજદાર મહેસૂલએ સંબંધિત અપીલમાં સંબંધિત સ્ટે અરજીઓમાં વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશોને પડકાર્યા છે, જેમાં અગાઉ આપવામાં આવેલી માંગની સ્ટેને ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ અને વર્તમાન કેસમાં આશરે ૧૦૦૦ દિવસ માટે લંબાવવામાં આવી છે.

તે મહેસૂલ વતી કેસ છે કે કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) ને વધુ ખાસ કરીને, કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) ની ત્રીજી જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને, વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ પાસે માંગના સ્ટેને ૩૬૫ દિવસથી આગળ વધારવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી. કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) નીચે મુજબ છે:

“૨[(૨એ) દરેક અપીલમાં, અપીલ ટ્રિબ્યુનલ, જ્યાં શક્ય હોય ત્યાં, આવી અપીલની સુનાવણી કરી શકે છે અને પાંચમા નાણાકીય વર્ષના અંતથી ચાર વર્ષના સમયગાળાની અંદર નિર્ણય કરી શકે છે જેમાં આવી અપીલ કલમ ૨૫૩ની પેટા-કલમ (૧) ૩ [અથવા પેટા-કલમ (૨)] ૪ [અથવા પેટા-કલમ (૨એ)] હેઠળ દાખલ કરવામાં આવે છે:

[પરંતુ અપીલ ટ્રિબ્યુનલ, કરપાત્ર વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજીના ગુણદોષોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, કલમ ૨૫૩ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને લગતી કોઈપણ કાર્યવાહીમાં આવા આદેશની તારીખથી એકસો એંસી

દિવસથી વધુ ન હોય તેવા સમયગાળા માટે સ્ટેનો આદેશ પસાર કરી શકે છે અને અપીલ ટ્રિબ્યુનલ તે આદેશમાં નિર્દિષ્ટ સ્ટેના ઉક્ત સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરશે:

વધુમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે, જ્યાં આવી અપીલનો સ્ટેના આદેશમાં નિર્દિષ્ટ કરાયેલ સ્ટેના ઉક્ત સમયગાળાની અંદર નિકાલ કરવામાં ન આવે, ત્યાં અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ, કરપાત્ર વ્યક્તિ દ્વારા આ વતી કરવામાં આવેલી અરજી પર અને અપીલના નિકાલમાં વિલંબ કરપાત્ર ન હોવાની સંતોષ થતાં, સ્ટેનો સમયગાળો લંબાવી શકે છે, અથવા તે યોગ્ય લાગે તે રીતે વધુ સમયગાળા અથવા સમયગાળા માટે સ્ટેનો આદેશ પસાર કરી શકે છે; જો કે, મૂળરૂપે મંજૂરી આપવામાં આવેલ સમયગાળો અને આ રીતે લંબાવવામાં આવેલ અથવા મંજૂરી આપવામાં આવેલ સમયગાળો અથવા સમયગાળો, કોઈપણ સંજોગોમાં, ત્રણસો પંચાસઠ દિવસથી વધુ નહીં હોય અને એપ. અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ આ રીતે લંબાવવામાં આવેલા અથવા મંજૂરી આપવામાં આવેલા રોકાણના સમયગાળા અથવા સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરશે:]

[પરંતુ એ પણ કે જો આવી અપીલનો પ્રથમ પરંતુક હેઠળ મંજૂર કરવામાં આવેલા સમયગાળાની અંદર અથવા બીજી પરંતુક હેઠળ લંબાવવામાં આવેલા અથવા મંજૂર કરવામાં આવેલા સમયગાળા અથવા સમયગાળાની અંદર નિકાલ કરવામાં ન આવે, જે કોઈપણ સંજોગોમાં ત્રણસો સાઠ-પાંચ દિવસથી વધુ ન હોય, તો રોકનો આદેશ આવા સમયગાળા અથવા સમયગાળાની સમાપ્તિ પછી ખાલી રહેશે, ભલે અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ કરદાતાને આભારી ન હોય.

પ.૨ તે સાચું છે કે કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) ના ત્રીજા પરંતુક મુજબ, જો આવી અપીલનો નિકાલ પ્રથમ પરંતુક હેઠળ એટલે કે સ્ટે ઓર્ડરની તારીખથી ૧૮૦ દિવસની અંદર અથવા બીજા પરંતુક હેઠળ લંબાવવામાં આવેલા અથવા મંજૂરી આપવામાં આવેલા સમયગાળા અથવા સમયગાળાની અંદર કરવામાં ન આવે, જે કોઈ પણ સંજોગોમાં ત્રણસો સાઠ-પાંચ દિવસથી વધુ ન હોય, તો આવા સમયગાળા અથવા સમયગાળાની સમાપ્તિ પછી સ્ટેનો આદેશ ખાલી રહેશે, ભલે અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ કરદાતાને આભારી ન હોય.તેથી, જેમ કે, કાયદાકીય ઉદ્દેશ ખૂબ જ સ્પષ્ટ લાગે છે.જો કે, આવી સમય મર્યાદા પ્રદાન કરવાનો હેતુ અને ઉદ્દેશ ધ્યાનમાં લેવો જરૂરી છે.કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) માં પૂરી પાડવામાં આવેલી સમયમર્યાદા પૂરી પાડવાનો હેતુ અને ઉદ્દેશ એવું લાગે છે કે સ્ટે ઓર્ડર મેળવ્યા પછી, કરદાતા વિલંબની રણનીતિમાં સામેલ ન થઈ શકે અને અપીલની સુનાવણી સાથે આગળ ન વધી શકે અને માંગની સ્ટેની મંજૂરીનો દુરુપયોગ ન કરી શકે.તે જ સમયે, વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ પર એવી અપીલોનો નિર્ણય લેવાની અને તેનો નિકાલ કરવાની ફરજ પણ મૂકવામાં આવે છે જેમાં માંગ પર સ્ટે હોય, શક્ય તેટલી વહેલી તકે અને કાયદાની કલમની કલમ ૨૫૪ (૨એ) ની પ્રથમ પરંતુક અને બીજી પરંતુક હેઠળ નિર્ધારિત સમયગાળાની અંદર એટલે કે મહત્તમ ૩૬૫ દિવસની અંદર.જો કે, એ હકીકતની અવગણના કરી શકાતી નથી કે એવા ઘણા કારણો હોઈ શકે છે કે જેના કારણે વિદ્વત

ટ્રિબ્યુનલ તેમના શ્રેષ્ઠ પ્રયાસો છતાં મહત્તમ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળામાં અપીલનો નિર્ણય અને નિકાલ કરવાની સ્થિતિમાં નથી.કેટલાક કારણો કે જેના કારણે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ તેના શ્રેષ્ઠ પ્રયાસો છતાં અપીલ/અપીલનો વહેલામાં વહેલી તકે નિકાલ કરવાની સ્થિતિમાં નથી તે ઉપર જણાવવામાં આવ્યું છે.કોઈ વ્યક્તિ/કરપાત્ર વ્યક્તિને સજા કરવાનો કાયદાકીય ઇરાદો ન હોઈ શકે, જો કે તેમાં કરપાત્ર અને અપીલકર્તાની પુત્રીનો કોઈ દોષ નથી.અધિનિયમની કલમ ૨૫૪ (૨એ) નો હેતુ અને ઉદ્દેશ અહીં ઉપર અને વધુ ખાસ રીતે એ જોવા માટે જણાવવામાં આવ્યો છે કે જ્યાં માંગ પર સ્ટે હોય તેવા કેસોમાં, કાયદાના કલમ ૨૫૪ (૨એ) માં ઉલ્લેખિત નિર્ધારિત સમયની અંદર વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અપીલની સુનાવણી વહેલી તકે કરવામાં આવે અને જેની તરફેણમાં માંગ પર સ્ટે હોય તે કરદાતા તેનો અનુચિત લાભ ન લઈ શકે અને વિલંબની ચુકિતઓ ન અપનાવી શકે અને અપીલની સુનાવણી ટાળશે.જો કે, તે જ સમયે, વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તે જોવા માટે તમામ પ્રયાસો કરવામાં આવશે કે જ્યાં માંગ પર સ્ટે હોય તેવા કેસોમાં, આવી અપીલની સુનાવણી કરવામાં આવે, નિર્ણય લેવામાં આવે અને વહેલી તકે નિકાલ કરવામાં આવે અને સમયાંતરે સ્થિતિ/પરિસ્થિતિનું નિરીક્ષણ વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવે અને સ્ટે ચાંત્રિક રીતે લંબાવવામાં ન આવે.

૫.૩.૧ ભારતીય લઘુ ઉદ્યોગ વિકાસ બેંક (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે સમાન પ્રશ્ન પર વિચારણા કરી હતી અને કેન્દ્રીય આબકારી

અધિનિયમ, ૧૯૪૪ હેઠળ વધુ ખાસ કરીને કાયદાની કલમ ૩૫૨ (૨) હેઠળ સમાન જોગવાઈઓ સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે આ અદાલત દ્વારા કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નો પર વિચારણા કરવામાં આવી હતી.

“(i) શું વિદ્યુત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ પાસે કેન્દ્રીય આબકારી અધિનિયમ, ૧૯૪૪ની કલમ ૩૫૨ (૨) માં સમાવિષ્ટ વૈધાનિક જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને અગાઉ આપવામાં આવેલા સ્ટેને કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ વધારવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે?”

(ii) જો એવું માનવામાં આવે કે વિદ્યુત અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલ અગાઉ આપવામાં આવેલ સ્ટેને કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી વધુ લંબાવી શકે છે, તો પણ વિદ્યુત અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલે કેન્દ્રીય આબકારી અધિનિયમ, ૧૯૪૪ની કલમ ૩૫૨ (૨) ની ત્રીજી જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને સ્પિકિંગ ઓર્ડર/તર્કપૂર્ણ આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે?”

૫.૪ હરીફની દલીલો પર વિચાર કર્યા પછી અને અન્ય ઉચ્ચ અદાલતો અને આ અદાલતના વિવિધ નિર્ણયો અને કુમાર કોટન મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર પણ વિચાર કર્યા પછી, ખંડપીઠે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

“પ.૦૪ તેથી, કુમાર કોટન મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના ઉપરોક્ત નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, કલમ ૩૫૨ (૨એ) ની ત્રીજી જોગવાઈ, જે <આઈડી૧> થી અમલમાં આવી છે, તેનો અર્થ એ છે કે જો કલમ ૩૫૨ (૨એ) ની ત્રીજી જોગવાઈમાં ઉલ્લેખિત શરતો સંતોષાય છે, એટલે કે જો અપીલ ટ્રિબ્યુનલને કરદાતા/અપીલકર્તા દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી પર સંતોષ થાય છે કે પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી કુલ ૩૬૫ દિવસની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ થતો નથી. આવા પક્ષને પાત્ર હોવા છતાં, અને કરદાતા/અપીલકર્તાએ સહકાર આપ્યો હોવા છતાં, અપીલ ટ્રિબ્યુનલ, વિવિધ કારણોસર, ૩૬૫ દિવસની અંદર અપીલનો નિકાલ કરી શક્યું ન હતું, તે કિસ્સામાં, પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસથી વધુ સમય સુધી સ્ટે લંબાવવાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલની સત્તા મર્યાદિત નથી.જો કે, તે વિદ્યુત અપીલ ટ્રિબ્યુનલના સંતોષને આધિન રહેશે કે મૂલ્યાંકનકર્તા/અપીલકર્તા બિલકુલ દોષિત નથી અને કુલ ૩૬૫ દિવસની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ આવા મૂલ્યાંકનકર્તા/અપીલકર્તાને આભારી નથી અને મૂલ્યાંકનકર્તા/અપીલકર્તાના તરફથી કોઈ બિન-સહકાર ન હતો.

પ.૦૫ તે સાચું છે કે કરવેરાની બાબતમાં કોઈપણ જોગવાઈને શાબ્દિક અને સાદા અર્થમાં વાંચવી જરૂરી છે, જો કે, આવી જોગવાઈનો અર્થઘટન કરતી વખતે અદાલતે એ પણ જોવું જરૂરી છે કે તે કોઈ પણ મનસ્વીતા તરફ દોરી ન શકે અને તે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન ન કરે અને આવા અર્થઘટન દ્વારા જો કોઈ વ્યક્તિ કે જે બિલકુલ દોષિત ન હોય તો તેને સજા ન થઈ શકે.કલમ ૩૫૨ (૨એ) વધુ ખાસ કરીને કલમ ૩૫૨ (૨એ) ની

ત્રીજી જોગવાઈ લાગુ કરતી વખતે, વિધાનસભાનો હેતુ તે વ્યક્તિઓ/મૂલ્યાંકનકર્તાઓ/અપીલકર્તાઓને પણ સજા કરવાનો ન હોઈ શકે કે જેઓ દોષિત નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, ૩૬૫ દિવસની અંદર અપીલનો નિકાલ ન કરવામાં વિલંબ તેમના માટે જવાબદાર નથી. તેથી, કુમાર કોટન મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રશ્ન નંબર ૧ હવે સુસંગત નથી અને પ્રશ્ન નંબર ૧ નો જવાબ કરદાતાની તરફેણમાં અને મહેસૂલની વિરુદ્ધમાં આપવો જરૂરી છે, જો કે, કેટલાક વધુ અવલોકનો સાથે જે હવે પછી કરવામાં આવશે.

૫.૬.૧.(૨૦૦૫) ૧૮૩ ઈ. એલ. ટી. ૩૪૪ (ગુજરાત) માં નોંધાયેલા પોલી ફિલ સેક્સ વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયાના કેસમાં કલમ ૩૫૨ (૨એ) નો અર્થઘટન કરતી વખતે પેરા ૬ થી ૧૩માં આ અદાલતની ખંડપીઠે ચુકાદો આપ્યો હતો કે કલમ ૩૫૨ (૨એ) માં પ્રતિમા દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી ભાષા શરતોમાં ફરજિયાત જણાય છે, તેમ છતાં જોગવાઈ પાછળના ઉદ્દેશ્યને ધ્યાનમાં રાખીને, તેનો અર્થ પ્રકૃતિમાં ડિરેક્ટરી હોવાનું સમજવું પડશે. ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા એવું પણ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે કેન્દ્રીય આબકારી અધિનિયમની કલમ ૩૫૨ (૨એ) ને કાનૂન પુસ્તિકા પર દાખલ કરવાથી, તે યોગ્ય કેસોમાં સ્ટે આપવા માટે અપીલીય ટ્રિબ્યુનલની સત્તાઓને ઘટાડવાનો/પાછી ખેંચવાનો કાયદાકીય ઈરાદો અનુમાન કરી શકતું નથી અને છ મહિના (૧૮૦ દિવસ) ના સમયગાળા પછી આવી સત્તાઓના કોઈપણ ઘટાડાનું અનુમાન લગાવવું પણ શક્ય નથી. પોલી ફિલ સેક્સ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણયોના પેરા ૬ થી ૧૩ નીચે મુજબ વાંચે છે:

“૬. કાયદાની કલમ ૩૫સી ટ્રિબ્યુનલના આદેશો સાથે સંબંધિત છે અને પેટા-કલમ ૨એ ૧૧/૦૫/૨૦૦૨ થી અમલમાં મૂકવામાં આવી છે અને નીચે મુજબ વાંચે છે:

“[(૨એ) અપીલ ટ્રિબ્યુનલ, જ્યાં આવું કરવું શક્ય હોય ત્યાં, આવી અપીલ દાખલ કરવામાં આવે તે તારીખથી ત્રણ વર્ષના સમયગાળાની અંદર દરેક અપીલની સુનાવણી કરશે અને નિર્ણય લેશે:

પરંતુ જ્યાં કલમ ૩૫ બી ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને લગતી કોઈપણ કાર્યવાહીમાં સ્ટેનો આદેશ આપવામાં આવે છે, ત્યાં અપીલ ટ્રિબ્યુનલ આવા આદેશની તારીખથી એકસો એંસી દિવસના સમયગાળામાં અપીલનો નિકાલ કરશે:

વધુમાં, જો આવી અપીલનો પ્રથમ પરંતુકમાં નિર્દિષ્ટ સમયગાળાની અંદર નિકાલ કરવામાં ન આવે, તો તે સમયગાળાની સમાપ્તિ પર સ્ટે ઓર્ડર ખાલી થઈ જશે.]”

જોગવાઈના સાદા વાંચન પર તે સ્પષ્ટ થાય છે કે અપીલને લગતી કોઈપણ કાર્યવાહીમાં સ્ટેનો આદેશ આપવામાં આવે તો ટ્રિબ્યુનલે વસૂલાત પર સ્ટે આપવાના આવા આદેશની તારીખથી ૧૮૦ દિવસના સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવો જરૂરી છે અને બીજા પરંતુક હેઠળ એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે કે જો આવી અપીલનો પ્રથમ પરંતુકમાં નિર્દિષ્ટ સમયગાળાની અંદર નિકાલ કરવામાં ન આવે તો, ઉપરોક્ત સમયગાળાની સમાપ્તિ પર સ્ટે ઓર્ડર ખાલી થઈ જશે.મુખ્ય જોગવાઈ જણાવે છે કે અપીલ ટ્રિબ્યુનલ, જ્યાં

આવું કરવું શક્ય હોય ત્યાં દરેક અપીલની સુનાવણી કરશે અને ફાઇલ કરવાની તારીખથી ત્રણ વર્ષના સમયગાળાની અંદર નિર્ણય લેશે.

૭. આમ, યોજના એ છે કે અપીલ દાખલ કરવાની તારીખથી ત્રણ વર્ષના સમયગાળાની અંદર તેનો નિકાલ કરવો જરૂરી છે, પરંતુ જ્યાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા સ્ટે આપવામાં આવે છે, ત્યાં ત્રણ વર્ષનો ઉપરોક્ત સમયગાળો સ્ટે આપવાના આદેશની તારીખથી ઘટાડીને ૧૮૦ દિવસ કરવામાં આવે છે.તેમ છતાં, કાયદા દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી ભાષા શરતોમાં ફરજિયાત હોવાનું જણાય છે, જોગવાઈ પાછળના ઉદ્દેશ્યને ધ્યાનમાં લેતા તેનો અર્થ પ્રકૃતિમાં ડિરેક્ટરી તરીકે સમજવો પડશે.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, અપીલનો નિકાલ ચોક્કસ સમયગાળા, ત્રણ વર્ષ અથવા ૧૮૦ દિવસની અંદર હોવો જોઈએ, જ્યાં આવું કરવું શક્ય છે.જો મહેસૂલની દલીલને સમર્થન આપવું જરૂરી હોય તો "જ્યાં આવું કરવું શક્ય છે" શબ્દસમૂહનો શું અર્થ થાય છે?જો સેકન્ડ પ્રોવિઝોને અલગથી વાંચવામાં આવે તો રેવન્યુ દ્વારા પ્રચાર કરાયેલ અર્થઘટન સાચું લાગે છે.પરંતુ કોઈ પણ વ્યક્તિ કાનૂની સ્થિતિને નજરઅંદાજ ન કરી શકે:એક પરંતુક મુખ્ય નિયમનો અપવાદ બનાવે છે.

આ અદાલતે ઈન્ડો-નિપ્પોન કેમિકલ્સ કંપની લિમિટેડ એન્ડ અનધર વિ. યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા એન્ડ અનર્સ, ૨૦૦૨ (૪૯) આરએલટી ૬૪૨ (ગુજરાત) ના કેસમાં આ ચુકાદો આપ્યો છે:

"..... પરંતુકનું સામાન્ય કાર્ય એ છે કે કાયદાની બહારની કોઈ વસ્તુને બાકાત રાખવી અથવા તેમાં ઘડવામાં આવેલી

કોઈ વસ્તુને લાયક ઠેરવવી, જે પરંતુક માટે, કાયદાની મર્યાદામાં હશે.પરંતુકની આ વાસ્તવિક પ્રકૃતિ એ અર્થઘટનનો બીજો સિદ્ધાંત પણ છે કે પરંતુકનું યોગ્ય કાર્ય એ છે કે તે અપવાદ પ્રદાન કરીને મુખ્ય કાયદાની સામાન્યતાને લાયક ઠેરે છે.સામાન્ય રીતે, તેને પરિશિષ્ટ દ્વારા કંઈક પ્રદાન કરવા અથવા મુખ્ય અધિનિયમ માટે વિદેશી હોય તેવા વિષય સાથે વ્યવહાર કરવા તરીકે વાંચવું એ પરંતુકના યોગ્ય કાર્ય માટે વિદેશી છે.મુખ્ય કાયદાના નિર્માણ માટે ઉપયોગી માર્ગદર્શિકા તરીકે પ્રોવિસોની મદદ લઈ શકાય છે.જો કલમનો અમલ કરતો ભાગ સ્પષ્ટ ન હોય તો તેની સાથે જોડવામાં આવેલી જોગવાઈ તેના સાચા અર્થનો સંકેત આપી શકે છે.લોર્ડ હર્શેલ દ્વારા જણાવ્યા મુજબ, 'અલબત્ત, અધિનિયમમાં જોવા મળતા શબ્દોની બે સંભવિત રચનાઓમાંથી એક અથવા અન્યની પસંદગીમાં તમને માર્ગદર્શન આપવા માટે એક પરંતુકનો ઉપયોગ કરી શકાય છે, અને જ્યારે તેના અવકાશ વિશે શંકા હોય ત્યારે તે દર્શાવે છે, જ્યારે તે આ અવકાશ અથવા તે હોવા અંગે વાજબી રીતે શંકા સ્વીકારી શકે છે, જે તેને લેવા માટેનો યોગ્ય દૃષ્ટિકોણ છે.હિન્દુસ્તાન આઈડિયલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ લાઈફ ઇન્સ્યોરન્સ કોર્પોરેશન લિમિટેડમાં એ. આઈ. આર. ૧૯૬૩માં નોંધાયેલા અહેવાલમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત ૧૦૮૭એ આ નિયમમાં જણાવ્યું હતું કે 'તેમાં કોઈ શંકા નથી કે જ્યાં મુખ્ય જોગવાઈ સ્પષ્ટ છે, ત્યાં તેની અસરને પરંતુક દ્વારા ઘટાડી શકાતી નથી.પરંતુ જ્યાં તે સ્પષ્ટ નથી, ત્યાં મુખ્ય જોગવાઈનો અર્થ અને અવકાશ નક્કી કરવા માટે જોગવાઈ,

જેને વધારાની ઉંમર માની શકાતી નથી, તેની યોગ્ય રીતે તપાસ કરી શકાય છે.” સ્વાભાવિક ધારણા એ છે કે પરંતુક માટે, કલમના અધિનિયમિત ભાગમાં પરંતુકના વિષયનો સમાવેશ થતો હોત, તેથી અધિનિયમિત ભાગને સામાન્ય રીતે એવી રચના આપવી જોઈએ કે જે પરંતુક દ્વારા કોતરવામાં આવેલા અપવાદોને જરૂરી બનાવે અને જે અપવાદોને બિનજરૂરી અને બિનજરૂરી બનાવે તે બાંધકામને ટાળવું જોઈએ (જુઓ, ન્યાયમૂર્તિ જી. પી. સિંહ દ્વારા લખાયેલ પ્રીન્સીપલ્સ ઓફ સ્ટેચ્યુટરી ઇન્ટરપ્રીટેશન, આઠમી આવૃત્તિ, ૨૦૦૧, પૃષ્ઠ ૧૬૮, ૧૬૯, ૧૭૪, ૧૭૫ અને ૧૭૬ જુઓ).”

૮. જ્યારે વિધાનસભાએ મુખ્ય જોગવાઈમાં, એટલે કે કાયદાની કલમ ૩૫૨ની પેટા-કલમ (૨એ) માં જોગવાઈ કરી છે કે સીઈએસટીએટી ત્રણ વર્ષના સમયગાળામાં અપીલની સુનાવણી કરી શકે છે અને નિર્ણય લઈ શકે છે, જ્યાં તે શક્ય છે, ત્યારે વિધાનસભા આ સંસ્થાની વહીવટી જરૂરિયાતો અને મુશ્કેલીઓથી સારી રીતે વાકેફ છે.કોઈ ચોક્કસ સ્ટેશન પર પૂરતી સંખ્યામાં ટેકનિકલ અને/અથવા ન્યાયિક સભ્યોની નિમણૂક ન થવાને કારણે બેન્ચની અનુપલબ્ધતાથી લઈને ચોક્કસ સ્ટેશન પર અપીલની માત્રા અને ગુણવત્તા સુધીના ઘણા કારણો હોઈ શકે છે.આને સંપૂર્ણ રીતે સૂચિબદ્ધ કરવાનો પ્રયાસ પણ ન કરી શકાય અને ન જ કરવો જોઈએ.તે જણાવવા માટે પૂરતું છે— કાયદાની કલમ ૩૫૨ (૨એ) હેઠળ સીઈએસટીએટી માટે

ઉપલબ્ધ વિવેકબુદ્ધિ બે જોગવાઈઓ દાખલ કરીને અને ખાસ કરીને બીજી જોગવાઈ દ્વારા નાબૂદ થતી નથી.

૯. આ બાબતને થોડા અલગ ડ્રજિકોલથી ગણી શકાય.કાયદાની કલમ ૩૫૨ (૧) સીઈએસટીએટીને તેની સમક્ષ અપીલ પર આવા આદેશો પસાર કરવાની સત્તા આપે છે, જે સીઈએસટીએટી યોગ્ય માને છે.ઉપરોક્ત જોગવાઈ સીઈએસટીએટીને તેની સમક્ષની અપીલોનો સામનો કરવા માટે વ્યાપક વ્યાપની સત્તાઓ પ્રદાન કરે છે, તેના અમલીકરણ માટે આવશ્યક હોય તેવા આવા તમામ કાર્યો કરવાની અથવા આવા માધ્યમોનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા સૂચિત કરે છે.ઉપરોક્ત કલમ હેઠળની વૈધાનિક સત્તા તેની સાથે યોગ્ય કેસોમાં ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ બાકી રહે ત્યાં સુધી ફરજની માંગ વગેરેની વસૂલાતને રોકવા માટે આવા આદેશો કરવાની ફરજ ધરાવે છે, જે આવી અપીલને, જો સફળ થાય તો, નિર્ણય બનવાથી અટકાવશે.બાકી પડેલી અપીલોનો વાજબી સમયમર્યાદામાં નિકાલ સુનિશ્ચિત કરવા અને વિલંબ ઘટાડવા માટે કાયદાની પેટા-કલમ (૨એ) ને કાયદાકીય પુસ્તિકા પર લાવવામાં આવી હતી.પરંતુ આમાંથી યોગ્ય કેસોમાં સ્ટે આપવા માટે ટ્રિબ્યુનલની સત્તાઓને ઘટાડવાની/પાછી ખેંચવાની કાયદાકીય ઇરાદાનું અનુમાન લગાવવું શક્ય નથી.છ મહિનાના સમયગાળા પછી આવી સત્તાઓમાં કોઈ ઘટાડાનું અનુમાન લગાવવું પણ શક્ય નથી.જો તેનો ઇરાદો હોત તો વિધાનસભાએ ખાસ જોગવાઈ કરી હોત.બંને જોગવાઈઓ સાથે પેટા-કલમનું અન્ય કોઈપણ અર્થઘટન યોગ્ય કેસોમાં ન્યાય

આપવાના ટ્રિબ્યુનલના ઉદ્દેશ્યને નિષ્ફળ બનાવશે જ્યાં કરદાતા કોઈ પણ રીતે દોષિત નથી:મૂલ્યાંકનકર્તાએ મર્યાદાના સમયગાળાની અંદર અપીલ અને સ્ટે અરજી દાખલ કરી હોય, પ્રથમ દષ્ટિએ સુનાવણીમાં તેનો કેસ સાબિત કર્યો હોય અને શરતો સાથે અથવા વગર સ્ટે મેળવ્યો હોય અને અપીલની સુનાવણી અને નિકાલ માટે ટ્રિબ્યુનલને સહકાર આપ્યો હોય:પરંતુ, ટ્રિબ્યુનલ વિવિધ કારણોસર આગળ વધવાની સ્થિતિમાં નથી.

૧૦. મહેસૂલ વતી એવી દલીલ કે કરદાતાએ ટ્રિબ્યુનલનો સંપર્ક કરવો જોઈએ અને પહેલેથી જ આપવામાં આવેલા સ્ટેને લંબાવવાની માંગ કરવી જોઈએ તે ખોટો છે—ઓછામાં ઓછું ૧૧-૦૫-૨૦૦૨ પહેલાં ટ્રિબ્યુનલના આદેશોના સંબંધમાં.પ્રથમ, અહીં અગાઉ જણાવ્યા મુજબ તે એક ભ્રામક આધાર પર આગળ વધે છે.બીજું, સંજોગોમાં કોઈ ફેરફારની ગેરહાજરીમાં ટ્રિબ્યુનલને એક્સ્ટેન્શન અરજીઓથી શા માટે ભરવું જોઈએ, જ્યારે તે સ્વીકાર્ય છે, તે પહેલેથી જ વધુ પડતો બોજો છે અને બાકી અપીલના બેકલોગ હેઠળ છે.

૧૧. જો કે, એવા કિસ્સાઓમાં કે જ્યાં મહેસૂલને લાગે છે કે કોઈ ચોક્કસ કરદાતાએ સ્ટે મેળવ્યો છે તે વિલાંબિત ચુકિતઓ અપનાવી રહ્યો છે, આવી સ્થિતિમાં ટ્રિબ્યુનલમાં જવા માટે મહેસૂલ માટે હંમેશા ખુલ્લું છે.

૧૨. બીજી જોગવાઈ દાખલ થયા પછીના સમયગાળા માટે ટ્રિબ્યુનલે, વ્યવહારની બાબત તરીકે, તે સમયગાળાનો ઉલ્લેખ કરવો જોઈએ કે જે દરમિયાન તેની ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કર્યા પછી સ્ટે કાર્યરત રહેશે.આ સમયગાળો મર્યાદિત હોઈ શકે છે અથવા અપીલના નિકાલ સાથે સહ-સમાપ્ત થઈ શકે છે-આપેલ હકીકતની પરિસ્થિતિમાં તમામ સંબંધિત પરિબલોને ધ્યાનમાં રાખીને.

૧૩. તેથી, સર્વોચ્ચ અદાલતે કસ્ટમ્સ અને સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝના કમિશનર, અમદાવાદ વિરુદ્ધ મેસર્સ કુમાર કોટન મિલ્સ (પી) લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં આપેલા ચુકાદા મુજબ, કરદાતાને એવી બાબતો માટે સજા કરી શકાતી નથી જે સંપૂર્ણપણે કરદાતાના નિયંત્રણની બહાર હોય.સર્વોચ્ચ અદાલતે તેના આદેશમાં દર્શાવેલી પરિસ્થિતિઓ માત્ર દષ્ટાંતરૂપ છે અને સંપૂર્ણ નથી.આ જોગવાઈનો ઉદ્દેશ સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા મૂલ્યાંકનકારોની વિલંબકારી ચુકિતઓ પર અંકુશ મૂકવાના હેતુથી વ્યક્ત કરવામાં આવ્યો છે, જેઓ તેમની તરફેણમાં વચગાળાનો આદેશ મેળવીને કાર્યવાહીના નિકાલમાં વિલંબ કરતી વખતે વચગાળાના આદેશને ચાલુ રાખવા માંગે છે.ટ્રિબ્યુનલને આપવામાં આવતા અક્ષાંશ અંગે વિદ્વાન પરિષ્ઠ સ્થાયી વકીલ દ્વારા જે અવલોકનો એટલે કે છેલ્લી સજા પર નિર્ભરતા મૂકવામાં આવી છે તે માત્ર એવી પરિસ્થિતિમાં સંબંધિત છે જ્યાં રોકાણનો સમયગાળો લંબાવવાની માંગ કરવામાં આવે છે.”

પ.ક.ર.રાજસ્થાન હાઈકોર્ટ દ્વારા છોટે લાલ વિરેન્દ્ર કુમાર જૈન વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્યોના કેસમાં સમાન પ્રશ્ન પર વિચારણા કરવામાં આવી હતી, સિવિલ રિટ પિટિશન નંબર ૧૧૪૯/૨૦૧૪ તારીખ ૯/૪/૨૦૧૪ (ઉપરોક્ત) માં અને ફકરા નંબર ૧૪ થી ૧૬ માં, રાજસ્થાન હાઈકોર્ટે નિરીક્ષણ કર્યું છે અને નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:—

“૧૪. એવું લાગે છે કે આ જોગવાઈ એવા કરદાતાઓની વિલંબકારી ચુકિતઓ પર અંકુશ મૂકવાના હેતુથી કરવામાં આવી છે કે જેઓ તેમની તરફેણમાં વચગાળાનો આદેશ મેળવ્યા પછી કાર્યવાહીના નિકાલમાં વિલંબ કરીને ચાલુ રાખે અને તે ચોક્કસપણે આવકને માત્ર મૂલ્યાંકન મૂલ્યના લાભથી જ નહીં પરંતુ તે જ સમયે નિર્ણયથી પણ વંચિત કરે છે જે અન્ય બાકી બાબતો પર અસર કરી શકે છે.પરંતુ, તે જ સમયે, નાણાં અધિનિયમ, ૨૦૧૩ દ્વારા કલમ ૩૫૨ (૨એ) માં ત્રીજો પરંતુક દાખલ કરવામાં આવ્યો છે, જે સંપૂર્ણપણે તેમના નિયંત્રણની બહારની બાબતો માટે કરદાતાઓને સજા તરીકે સમજી શકાતો નથી અને અમે ટ્રિબ્યુનલને સોંપવામાં આવેલી અપીલની પેન્ડન્સી અને કામના ભારણની ન્યાયિક નોંધ લઈ શકીએ છીએ અને ટ્રિબ્યુનલ માટે કાયદાના આદેશ હેઠળ બાબતોનો નિકાલ કરવો શક્ય નથી.પ્રસંગોપાત, અન્ય વહીવટી જરૂરિયાતો કે જેના માટે કરદાતાને જવાબદાર ઠેરવી શકાતો નથી અને જો બાકીની અપીલ અથવા અસહકારના નિકાલમાં વિલંબ અંગે કરદાતાને કોઈ કારણ આપવામાં આવતું નથી અને જો

અપીલની સુનાવણી થઈ શકતી ન હોય જે અરજદાર/કરદાતાના નિયંત્રણની બહાર હોય, તો વચગાળાના સમયગાળા દરમિયાન કરદાતાના અધિકાર અને હિતોનું રક્ષણ કરવા માટે ઓછામાં ઓછું થોડું સંતુલન બનાવવું પડે છે, અપીલ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ બાકી રહે છે.

૧૫. તાત્કાલિક કેસમાં, ટ્રિબ્યુનલે અરજી પર પક્ષકારોની સુનાવણી કર્યા પછી તા.૩૦/૧૦/૨૦૧૩ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા સ્ટે ઓર્ડરને લંબાવવાની માંગ કરતી કરદાતા દ્વારા ફાઇલ કરવામાં આવી હતી.૨૦/૦૮/૨૦૧૨, તેમનો મત હતો કે અપીલનો નિકાલ અરજદારની કોઈ ભૂલ વિના કરી શકાતો નથી, પરંતુ અન્ય જૂની અપીલની પેન્ડન્સીને ધ્યાનમાં રાખીને કરી શકાય છે અને આ જ કારણ હતું કે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલા સ્ટેની કામગીરીને લંબાવવા માટે ટ્રિબ્યુનલ પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.૨૦/૦૮/૨૦૧૨ અપીલની પેન્ડન્સી દરમિયાન તેના આદેશ દ્વારા તા.૨૩/૦૧/૨૦૧૪, અમારા વિચારમાં, ૨૦/૦૮/૨૦૧૨ પર આપવામાં આવેલા સ્ટે ઓર્ડરને અપીલની પેન્ડન્સી દરમિયાન કાર્યરત રહેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે.૨૩/૦૧/૨૦૧૪, દરમિયાનના સમયગાળા દરમિયાન વિભાગ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી કાર્યવાહી કે જેને કાયદાની કલ્પના દ્વારા તેમના પછીના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હોવાનું માનવામાં આવે છે, તે બિનકાર્યક્ષમ અને નિષ્ક્રિય બની ગઈ હતી અને નાણાં અધિનિયમ, ૧૯૪૪ની

કલમ ૮૭ (બી) હેઠળ સામાવાળા દ્વારા કાર્યવાહીની શરૂઆત થઈ હતી.૨૧/૦૧/૨૦૧૪ અરજદારના બેન્કરને અને અરજદારના બેંક ખાતામાં જે ૨૨/૦૧/૨૦૧૪ પર બેંક જોડાણ દ્વારા ડેબિટ કરવામાં આવ્યું હતું તેને કાયદાની નજરમાં વાજબી ઠેરવી શકાયું ન હતું અને અમે અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતમાં તથ્ય શોધી કાઢીએ છીએ કે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આદેશ પસાર કર્યા પછી ૨૩/૦૧/૨૦૧૪ સામાવાળાઓ ૨૨/૦૧/૨૦૧૪ પર અરજદારના ખાતામાંથી ડેબિટ કરીને અરજદાર પાસેથી વસૂલવામાં આવેલા નાણાં પરત કરવાની જવાબદારી હેઠળ રહે છે અને ટ્રિબ્યુનલના આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને કાર્યવાહીની શરૂઆત જ કાયદાની નજરમાં રદ થવાને પાત્ર છે.૨૩/૦૧/૨૦૧૪.

૧૬. ભલે તે હોય, તે કાયદાના સ્થાયી સિદ્ધાંતો છે અને જે સુસંગત અને માન્ય છે કે જ્યાં અદાલતના કામકાજની વિવિધતાને કારણે કોઈ કેસને ધ્યાનમાં લેવામાં ન આવે તો પક્ષકારને તે વિલંબથી પૂર્વગ્રહ ન હોવો જોઈએ અને જ્યારે કોર્ટનું કોઈ કાર્ય કોઈને પણ પૂર્વગ્રહ ન કરી શકે, ત્યારે ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને એ જ ભૂલ હશે કે જો કોઈ બાબતને આપેલ તારીખે વિચારણા માટે લેવામાં ન આવી હોય તો ઓછામાં ઓછું વાદીને એવા કારણોસર ભોગવવા માટે છોડી શકાતો નથી કે જેના પર તેનું કોઈ નિયંત્રણ નથી.આવી ઘટના માટેનું કારણ અથવા કારણ ઘણા હોઈ શકે છે અને સામાન્ય રીતે આપણે નોંધ્યું છે કે કામના ભારે ભારણને કારણે પરંતુ હજુ પણ વાદીને તે

કારણોસર પીડાય નહીં પરંતુ નાણાં અધિનિયમ, ૨૦૦૨ દ્વારા કલમ ૩૫સી (૨એ) અને નાણાં અધિનિયમ, ૨૦૧૩ દ્વારા ઉમેરવામાં આવેલી ત્રીજી જોગવાઈ રજૂ કરીને કાયદાના આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને ખાસ કરીને, ટ્રિબ્યુનલ એ જોશે કે કાયદાના આદેશ હેઠળ નિર્ધારિત સમયગાળાની અંદર બાબતોનો નિર્ણય લેવો જોઈએ, તે જ સમયે, જ્યાં ચોક્કસ સ્ટે ઓર્ડર આપવામાં આવ્યો હોય, ત્યાં આવા કેસોની સુનાવણી અગ્રતાના આધારે થવી જોઈએ.”

૫.૬.૩.નારંગ ઓપરસીઝ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઇન્કમ ટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, મુંબઈના કેસમાં, રિટ પિટિશન નંબર ૧૪૫૪/૨૦૦૭ માં રેન્ડર કરવામાં આવ્યું હતું, બોમ્બે હાઇકોર્ટને ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૨૫૪-૨એ માં પેરા-મટિરીયાની જોગવાઈ પર વિચાર કરવાનો પ્રસંગ મળ્યો હતો અને કુમાર કોટન મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયને અનુસર્યા પછી, પેરા ૧૨ માં તે નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને ધારવામાં આવ્યું છે:

“૧૨. અમારો આદરપૂર્વક મત છે કે કુમાર કોટન મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) માં ઉલ્લેખિત કાયદો ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૨૦૦૭ દ્વારા કલમ ૨૫૪ (૨એ) માં રજૂ કરાયેલ ત્રીજા પરંતુકના નિર્માણને પણ લાગુ થવો જોઈએ.સ્ટે અથવા વચગાળાની રાહત આપવાની સત્તા સહજ અથવા આકસ્મિક હોવાથી પેટા કલમની જોગવાઈઓ દ્વારા તેને હરાવવામાં આવતી નથી.ત્રીજા પરંતુકને

વચગાળાની રાહત ચાલુ રાખવાની ટ્રિબ્યુનલની સત્તા પરની મર્યાદા તરીકે વાંચવી પડશે, જ્યાં મૂલ્યાંકનકર્તાને આભારી કૃત્યો માટે અપીલની સુનાવણીમાં વિલંબ થયો હોય.તેનો અર્થ એ ન હોઈ શકે કે વચગાળાની રાહત આપવાની સત્તાને નકારી કાઢવામાં આવે, ભલે જવાબદાર કૃત્યો કરદાતાના ન હોય પરંતુ મહેસૂલ અથવા ટ્રિબ્યુનલના જ હોય.તેથી, વચગાળાની રાહત ચાલુ રાખવાની ટ્રિબ્યુનલની સત્તા કલમ ૨૫૪ (૨એ) ના ત્રીજા પરંતુકની ભાષા દ્વારા ઓવરરાઈડ થતી નથી.આ કુમાર કોટન મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) માં લેવામાં આવેલા દૃષ્ટિકોણ સાથે સુસંગત હશે.ટ્રિબ્યુનલમાં સારું કારણ દર્શાવવા પર સ્ટેનો સમયગાળો લંબાવવાની સત્તા હશે અને ટ્રિબ્યુનલને સંતોષ થશે કે આ બાબતની સુનાવણી થઈ શકી નથી અને મૂલ્યાંકનકર્તાને આભારી ન હોય તેવા કારણોસર તેનો નિકાલ થઈ શકે છે.”

૫.૦૭.ઉપરોક્ત ચર્ચાનું પરિણામ એ હશે કે સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટની કલમ ૩૫સી (૨એ) દ્વારા અપીલ ટ્રિબ્યુનલની કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી વધુ સમય સુધી સ્ટે લંબાવવાની સત્તાને સમાપ્ત કરવા/પાછી ખેંચવાની કાયદાકીય ઇરાદાનું અનુમાન લગાવી શકાતું નથી.જો કે, પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ સ્ટેની ઉપરોક્ત મુદત હંમેશા વિદ્વત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા વ્યક્તિલક્ષી સંતોષને આધિન રહેશે અને મૂલ્યાંકનકર્તા/અપીલકર્તા દ્વારા સ્ટે લંબાવવા માટે કરવામાં આવેલી અરજી પર અને પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની

તારીખથી ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ અપીલકર્તા/મૂલ્યાંકનકર્તાને આભારી નથી.તે હેતુ માટે, દર ૧૮૦ દિવસની સમાપ્તિ પર, અપીલકર્તા/કરપાત્ર વ્યક્તિએ અગાઉ મંજૂર કરાયેલ સ્ટે લંબાવવા માટે અરજી કરવી જરૂરી છે અને વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલને સંતોષ આપવો જરૂરી છે કે અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ તેના માટે જવાબદાર નથી અને વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલે દર ૧૮૦ દિવસ પછી આ બાબતની સમીક્ષા કરવી જરૂરી છે અને સ્ટે લંબાવવાની આવી અરજીનો નિકાલ કરતી વખતે, વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલે તેના પોતાના સંતોષના સંદર્ભમાં બોલી આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે કે કરપાત્ર/અપીલકર્તા કોઈ વિલંબની વ્યૂહરચનામાં સામેલ નથી અને અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ થાય છે. નિર્ધારિત સમયની અંદર મૂલ્યાંકનકર્તા/અપીલકર્તાને આભારી નથી.જો કે, તે જ સમયે, એવું ન પણ હોઈ શકે કે અપીલ ટ્રિબ્યુનલને સ્ટેને અનિશ્ચિત સમય સુધી લંબાવવા માટે વ્યાપક સત્તાઓ આપવામાં આવી છે અને અપીલ ટ્રિબ્યુનલને અપીલનો વહેલી તકે નિકાલ કરવાની જરૂર નથી.અધિનિયમની કલમ ૩૫ (૨એ) નો ઉદ્દેશ અને હેતુ, ખાસ કરીને એ જોવાનો છે કે વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય તેવા કેસમાં વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલે કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવો જરૂરી છે, કારણ કે આખરે મહેસૂલને નુકસાન થતું નથી અને વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા એવી અપીલોનો નિકાલ કરવા માટે તમામ પ્રયાસો કરવામાં આવશે જેમાં પ્રારંભિક સ્ટે આપવાની તારીખથી કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર શક્ય હોય ત્યાં સુધી સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય અને અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ આવી અપીલને પ્રાથમિકતા આપશે જેમાં કોઈ પણ

અપીલ ન હોય. રહેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે.તે માટે અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલ અને અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલના કુલસચિવની પુત્રીએ પણ અપીલોનું અલગ રજિસ્ટર જાળવવું જરૂરી છે જેમાં સંપૂર્ણ રીતે સ્ટે આપવામાં આવ્યો છે અને આંશિક રીતે સ્ટે આપવામાં આવ્યો નથી અને જે અપીલમાં કોઈ સ્ટે આપવામાં આવ્યો નથી.

૫.૦૮.૯૫, જ્યાં સુધી આ અદાલતની વિચારણા માટે પૂછવામાં આવેલો બીજો પ્રશ્ન એ છે કે અગાઉ આપવામાં આવેલા સ્ટેના વિસ્તરણ માટેની અરજીનો નિકાલ કરતી વખતે, વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલે બોલવાનો/તર્કપૂર્ણ આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે કે નહીં?અહીં ઉપર અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે તેમ, વિદ્વત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ અગાઉ આપવામાં આવેલ સ્ટેને પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસના સમયગાળા પછી પણ લંબાવી શકે છે, જોકે, વિદ્વત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા વ્યક્તિલક્ષી રીતે સંતુષ્ટ થવા પર અને સ્ટે લંબાવવા માટે કરદાતા/અપીલકર્તા દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી પર અને પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ, અપીલકર્તા/કરદાતાને આભારી નથી અને તે કે કરદાતાનો કોઈ દોષ નથી અને તેથી, સ્ટેના વિસ્તરણ માટેની દરેક અરજી પર વિચાર કરતી વખતે, વિદ્વત એપ માન્ય છે. અપીલીય ટ્રિબ્યુનલે દરેક કેસની હકીકતો પર વિચાર કરવો જરૂરી છે અને દરેક કેસમાં વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ પર પહોંચવું જરૂરી છે કે શું સ્ટેની પ્રારંભિક મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ અપીલકર્તાને આભારી છે કે કેમ-આકારણી કરનાર કે નહીં અને

જેની તરફેણમાં સ્ટે આપવામાં આવ્યો છે તે આકારણી કરનાર/અપીલકર્તાએ અપીલનો વહેલી તકે નિકાલ કરવામાં સહકાર આપ્યો છે કે નહીં અને આવા અપીલકર્તા/આકારણી કરનાર કે જેની તરફેણમાં સ્ટે આપવામાં આવ્યો છે તેના દ્વારા કોઈ વિલંબની યુક્તિઓ છે કે કેમ અને આવા અપીલકર્તા કોઈ અપીલ મેળવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે કે કેમ તેની પુત્રી. તેની તરફેણમાં રહેવાનો કે ન રહેવાનો અનુચિત લાભ.તેથી, સ્ટે લંબાવવાનો આવો આદેશ પસાર કરતી વખતે, વિદ્વાન અપીલ ટ્રિબ્યુનલે દરેક અરજી પર અને મહેસૂલ વિભાગના પ્રતિનિધિને તક આપ્યા પછી બોલવાનો આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે અને અહીં ઉપર જણાવ્યા મુજબ તેનો સંતોષ નોંધવો જરૂરી છે.તેથી, આખરે જો મહેસૂલ વિભાગ કોઈ ચોક્કસ કેસમાં આવા વિસ્તરણથી વ્યથિત હોય, જેનો મત હોય કે કોઈ ચોક્કસ કેસમાં કરદાતાએ સહકાર આપ્યો નથી અને તેણે સ્ટેનો અનુચિત લાભ લેવાનો પ્રયાસ કર્યો છે અને તેમ છતાં વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલે સ્ટે ઓર્ડર લંબાવ્યો છે, તો મહેસૂલ ઉચ્ચ મંચ/ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ તેને પડકાર આપી શકે છે.

૬.૦.ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલા કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રશ્ન નંબર ૧ નો જવાબ મહેસૂલ વિરુદ્ધ અને કરદાતાની તરફેણમાં આપવામાં આવે છે અને એવું માનવામાં આવે છે કે પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસ (કુલ) ની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ થયો હોય અને તે સંતોષ થયો હોય તો તે અપીલકર્તા/કરદાતાને આભારી નથી, જેમની તરફેણમાં સ્ટે આપવામાં આવ્યો છે અને અપીલ ટ્રિબ્યુનલને સંતોષ છે કે આવા અપીલકર્તા/કરદાતાને

અપીલનો વહેલી તકે નિકાલ કરવામાં સંપૂર્ણ સહકાર આપ્યો છે અને તે કોઈપણ વિલંબની વ્યૂહરચનામાં સામેલ થયો નથી અને તેના પુત્રએ કોઈ અનુચિત કાર્યવાહી કરી નથી. લાભ તરીકે, વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલ, અહીં ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ બોલવાનો આદેશ પસાર કરીને, પ્રારંભિક રોકાણની મંજૂરીની તારીખથી કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી પણ વધુ સમય સુધી સ્ટે લંબાવી શકે છે. જો કે, કુમાર કોટન મિલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ અવલોકન કર્યું છે તેમ, તેનો અર્થ એ ન થવો જોઈએ કે અપીલ ટ્રિબ્યુનલને સારા કારણ સિવાય સ્ટેનો સમયગાળો લંબાવવા માટે કોઈ અક્ષાંશ આપવામાં આવ્યો છે અને જો અપીલ ટ્રિબ્યુનલને સંતોષ થાય કે અપીલ ટ્રિબ્યુનલની ભૂલને કારણે આ બાબતની સુનાવણી થઈ શકી નથી અને તેનો નિકાલ કરી શકાયો નથી. તેનો અર્થ એ પણ ન થઈ શકે કે અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ અનિશ્ચિત સમય માટે સ્ટે લંબાવી શકે છે. દર ૧૮૦ દિવસની મુદત પૂરી થયા પછી સંબંધિત મૂલ્યાંકનકર્તા/અપીલકર્તાએ અગાઉ આપવામાં આવેલા સ્ટેને લંબાવવા માટે વિદ્વત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ યોગ્ય અરજી રજૂ કરવી જરૂરી છે અને અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ વધુ સમયગાળા માટે સ્ટે લંબાવી શકે છે પરંતુ ૧૮૦ દિવસથી વધુ નહીં અને ઉપર જણાવ્યા મુજબ વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ પર પહોંચ્યા પછી, અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસથી પણ વધુ સમય સુધી સ્ટે લંબાવી શકે છે અને તે પછી પણ. એટલે કે ૧૮૦ દિવસ પછી, અપીલ ટ્રિબ્યુનલે પરિસ્થિતિની સમીક્ષા કરવી અને સ્ટે લંબાવવાની અરજી પર યોગ્ય રીતે વિચાર કરવો જરૂરી છે. આમ, મહત્તમ ૧૮૦ દિવસની મુદત પૂરી થવા પર કરદાતા/અપીલકર્તાએ દરેક વખતે સ્ટે લંબાવવા માટે અરજી રજૂ

કરવી જરૂરી છે અને અપીલ ટ્રિબ્યુનલે વ્યક્તિગત કેસ પર વિચારણા કરવી અને અહીં ઉપર જણાવ્યા મુજબ બોલવાનો આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે.ઉપરોક્ત દ્વારા એ પણ સમજી શકાતું નથી કે અપીલ ટ્રિબ્યુનલ અનિશ્ચિત સમય માટે સ્ટે લંબાવવાનું ચાલુ રાખી શકે છે અને નિર્ધારિત સમયની અંદર એટલે કે પ્રારંભિક સ્ટે અને ઓએફઆરની મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસની અંદર અપીલોનો નિકાલ કરી શકશે નહીં.વિદ્ધત અપીલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અપીલોનો વહેલી તકે નિકાલ કરવા માટે તમામ પ્રયાસો કરવામાં આવશે, ખાસ કરીને એવા કેસમાં કે જ્યાં મહેસૂલ સામે સ્ટે કાર્યરત હોય. વિદ્ધત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ અને અપીલીય ટ્રિબ્યુનલના કુલસચિવની પુત્રીએ એવી અપીલના સંદર્ભમાં અલગ રજિસ્ટર જાળવવું જરૂરી છે કે જેમાં સંપૂર્ણ રીતે સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય અને આંશિક રીતે સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય અને જે અપીલમાં કોઈ સ્ટે આપવામાં આવ્યો ન હોય અને અપીલીય ટ્રિબ્યુનલે જે અપીલમાં સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય, ચાલુ રાખવામાં આવ્યો હોય અને જે અપીલમાં સ્ટે લંબાવવામાં આવ્યો હોય તેને પ્રાથમિકતા આપવી જોઈએ અને આપશે.જ્યાં સુધી પ્રશ્ન નંબર ૨ નો સંબંધ છે, એટલે કે વિદ્ધત અપીલ ટ્રિબ્યુનલે સ્ટે લંબાવતી વખતે બોલવાનો આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે કે નહીં, ઉપર જણાવેલા કારણોસર, ઉપરોક્ત પ્રશ્નનો જવાબ મહેસૂલ વિભાગની તરફેણમાં અને કરદાતા વિરુદ્ધ આપવામાં આવે છે.પરિણામે, અહીં ઉપર કરવામાં આવેલા અવલોકનોના પ્રકાશમાં યોગ્ય આદેશ નવેસરથી પસાર કરવા અને બોલવા અને તર્કપૂર્ણ આદેશ પસાર કરવા માટે તમામ બાબતો વિદ્ધત અપીલ ટ્રિબ્યુનલને મોકલવામાં આવે છે.આવી ક્વાયટ આજથી બે મહિનાના સમયગાળામાં પૂર્ણ કરવામાં આવશે.સ્ટે લંબાવવા માટે સંબંધિત

અપીલકર્તાઓ/મૂલ્યાંકનકારોની અરજીઓ નિર્થક ન બને તે જોવા માટે, નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે અપીલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લંબાવવામાં આવેલા સ્ટે ઓર્ડરને વધુ બે મહિનાના સમયગાળા માટે ચાલુ રાખવામાં આવશે.તે કહેવાની જરૂર નથી કે ઉપરોક્ત બે મહિનાના સમયગાળા દરમિયાન પણ, અપીલ ટ્રિબ્યુનલ આખરે અપીલોનો નિકાલ કરી શકે છે.”

૫.૪ ખાસ કરીને કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) હેઠળ ટ્રિબ્યુનલની સત્તાઓને ધ્યાનમાં લેતી વખતે, ભારતીય લઘુ ઉદ્યોગ વિકાસ બેંક (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણયને હાથ પર રહેલા કેસની હકીકતો પર લાગુ કરતા, એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને એવું માનવામાં આવે છે કે કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) દ્વારા, માંગના સ્ટેને ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ વધારવા માટે અપીલીય ટ્રિબ્યુનલની સત્તાઓને ઘટાડવાનો/પાછી ખેંચવાનો કાયદાકીય ઉદ્દેશ અનુમાન કરી શકાતો નથી.જો કે, પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ સ્ટેની ઉપરોક્ત મુદત હંમેશા વિદ્રુત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા વ્યક્તિલક્ષી સંતોષને આધિન રહેશે અને મૂલ્યાંકનકર્તા/અપીલકર્તા દ્વારા સ્ટે લંબાવવા માટે કરવામાં આવેલી અરજી પર અને પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ અપીલકર્તા/મૂલ્યાંકનકર્તાને આભારી નથી.તે હેતુ માટે, દર ૧૮૦ દિવસની સમાપ્તિ પર, અપીલકર્તા/કરપાત્ર વ્યક્તિએ અગાઉ મંજૂર કરાયેલ સ્ટે લંબાવવા

માટે અરજી કરવી જરૂરી છે અને વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલને સંતોષ આપવો જરૂરી છે કે અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ તેના માટે જવાબદાર નથી અને વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલે દર ૧૮૦ દિવસ પછી આ બાબતની સમીક્ષા કરવી જરૂરી છે અને સ્ટે લંબાવવાની આવી અરજીનો નિકાલ કરતી વખતે, વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલે સંતોષ કર્યા પછી બોલવાનો આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે કે કરપાત્ર વ્યક્તિ/અપીલકર્તા કોઈ વિલંબની વ્યૂહરચનામાં સામેલ નથી અને નિર્ધારિત સમયની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ થાય છે. મૂલ્યાંકનકર્તા/અપીલકર્તાને આભારી નથી. જો કે, તે જ સમયે, એવું ન પણ હોઈ શકે કે અપીલ ટ્રિબ્યુનલને અનિશ્ચિત સમય માટે સ્ટે લંબાવવા માટે વ્યાપક સત્તાઓ આપવામાં આવી છે અને અપીલ ટ્રિબ્યુનલને વહેલી તકે અપીલોનો નિકાલ કરવાની જરૂર નથી. અધિનિયમની કલમ ૩૫સી (૨એ) નો ઉદ્દેશ અને હેતુ, ખાસ કરીને એ જોવાનો છે કે જે કેસમાં વિદ્વત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય, ત્યાં વિદ્વત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલે કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવો જરૂરી છે, કારણ કે આખરે મહેસૂલને નુકસાન થતું નથી અને વિદ્વત અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા એવી અપીલોનો નિકાલ કરવા માટે તમામ પ્રયાસો કરવા જોઈએ જેમાં પ્રારંભિક સ્ટે આપવાની તારીખથી કુલ ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય અને અપીલીય ટ્રિબ્યુનલ આવી અપીલને પ્રાથમિકતા આપશે જેમાં કોઈ પણ અપીલ ન હોય. રહેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે. તે માટે અપીલેટ

ટ્રિબ્યુનલ અને અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલના કુલસચિવની પુત્રીએ પણ અપીલોનું અલગ રજિસ્ટર જાળવવું જરૂરી છે જેમાં સંપૂર્ણ રીતે સ્ટે આપવામાં આવ્યો છે અને આંશિક રીતે સ્ટે આપવામાં આવ્યો નથી અને જે અપીલમાં કોઈ સ્ટે આપવામાં આવ્યો નથી.

૫.૫ વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલને એ જોવા માટે પણ નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે અગાઉના વર્ષોમાં/સંબંધિત વર્ષોના સંદર્ભમાં સામેલ સમાન અથવા સમાન મુદ્દાના સંદર્ભમાં ચોક્કસ મૂલ્યાંકનકર્તાની અપીલને એકસાથે જોડવામાં આવે અને સુનાવણી કરવામાં આવે અને નિર્ણય લેવામાં આવે અને એકસાથે નિકાલ કરવામાં આવે, તે કોઈ ચોક્કસ વર્ષના સંદર્ભમાં હોઈ શકે છે, તે સ્ટે મંજૂર કરાયેલ બાબત નથી.આવી અપીલના સંદર્ભમાં ટ્રિબ્યુનલના વિદ્વાન ઉપાધ્યક્ષનું ધ્યાન દોરવા માટે ટ્રિબ્યુનલની રજિસ્ટ્રી, જેથી તમામ અપીલને એકસાથે જોડવામાં આવે અને નિર્ણય લેવામાં આવે અને એકસાથે નિકાલ કરવામાં આવે, કારણ કે એવું નોંધવામાં આવ્યું છે કે બાબતોને જોડવાની સત્તા માત્ર ટ્રિબ્યુનલના ઉપાધ્યક્ષ પાસે જ છે.રજિસ્ટ્રી એવો પણ આગ્રહ કરી શકે છે કે કરદાતા/વિભાગ દ્વારા પેપર બુક શક્ય તેટલી વહેલી તકે અને અપીલ દાખલ કર્યાના ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર દાખલ કરવામાં આવે, જેથી કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) નો હેતુ અને ઉદ્દેશ પ્રાપ્ત થાય, એટલે કે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા માંગ પર સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય તેવી અપીલોનો નિર્ણય વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ

દ્વારા વહેલામાં વહેલી તકે અને નિર્ધારિત સમયની અંદર કરવામાં આવે અને તેનો નિકાલ કરવામાં આવે અને વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ કરદાતાના વકીલ અથવા વિભાગના પ્રતિનિધિની અનુપલબ્ધતાને કારણે વારંવાર બિનજરૂરી મોકૂફી નહીં આપે, સિવાય કે વિલંબ માટે મજબૂત કેસ હોય. અપીલ કરવામાં આવે છે, ખાસ કરીને એવા કિસ્સામાં કે જ્યાં અપીલની પેન્ડન્સી દરમિયાન માંગ પર સ્ટે હોય.

૫.૬ એવું પણ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે અગાઉ આપવામાં આવેલા સ્ટેના વિસ્તરણ માટેની અરજીનો નિકાલ કરતી વખતે, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે જોલવાનો/તર્કયુક્ત આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે કે નહીં. અહીં ઉપર અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે તેમ, વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલ પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી અગાઉ આપવામાં આવેલા સ્ટેને ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ વધારી શકે છે, જો કે, વિદ્વત અપીલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા વ્યક્તિલક્ષી રીતે સંતુષ્ટ થવા પર અને સ્ટે લંબાવવા માટે કરદાતા/અપીલકર્તા દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી પર અને પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ, અપીલકર્તા/કરદાતાને આભારી નથી અને તે કે કરદાતાનો કોઈ દોષ નથી અને તેથી, સ્ટેના વિસ્તરણ માટેની દરેક અરજી પર વિચારણા કરતી વખતે, વિદ્વત અપીલ અપીલીય ટ્રિબ્યુનલે દરેક કેસની હકીકતો પર વિચાર કરવો જરૂરી છે અને દરેક કેસમાં વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ પર પહોંચવું જરૂરી છે

કે શું પ્રારંભિક સ્ટેની મંજૂરીની તારીખથી ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર અપીલનો નિકાલ કરવામાં વિલંબ અપીલકર્તાને આભારી છે કે કેમ-આકારણી કરનાર કે નહીં અને જેની તરફેણમાં સ્ટે આપવામાં આવ્યો છે તે આકારણી કરનાર/અપીલકર્તાએ અપીલનો વહેલી તકે નિકાલ કરવામાં સહકાર આપ્યો છે કે નહીં અને આવા અપીલકર્તા/આકારણી કરનાર કે જેની તરફેણમાં સ્ટે આપવામાં આવ્યો છે તેના દ્વારા કોઈ વિલંબની ચુકિતઓ છે કે કેમ અને આવા અપીલકર્તા કોઈ અપીલ મેળવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે કે કેમ તેની પુત્રી. તેની તરફેણમાં રહેવાનો કે ન રહેવાનો અનુચિત લાભ.તેથી, સ્ટે લંબાવવાનો આવો આદેશ પસાર કરતી વખતે, વિદ્વાન અપીલ ટ્રિબ્યુનલે દરેક અરજી પર અને મહેસૂલ વિભાગના પ્રતિનિધિને તક આપ્યા પછી બોલવાનો આદેશ પસાર કરવો જરૂરી છે અને અહીં ઉપર જણાવ્યા મુજબ તેનો સંતોષ નોંધવો જરૂરી છે.તેથી, આખરે જો મહેસૂલ વિભાગ કોઈ ચોક્કસ કેસમાં આવા વિસ્તરણથી વ્યથિત હોય, જેનો મત હોય કે કોઈ ચોક્કસ કેસમાં કરદાતાએ સહકાર આપ્યો નથી અને તેણે સ્ટેનો અનુચિત લાભ લેવાનો પ્રયાસ કર્યો છે અને તેમ છતાં વિદ્વાન અપીલ ટ્રિબ્યુનલે સ્ટે ઓર્ડર લંબાવ્યો છે, તો મહેસૂલ ઉચ્ચ મંચ/ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ તેને પડકાર આપી શકે છે.

૬.૦ હવે, જ્યાં સુધી મહેસૂલ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ દ્વારા મારુતિ સુઝુકી (ઇન્ડિયા) લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં નિર્ણય પર મૂકવામાં આવેલી

નિર્ભરતાનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી એ નોંધવું જરૂરી છે કે રિટ અરજીનો નિકાલ કરતી વખતે દિલ્લી ઉચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે કે કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) ના સંદર્ભમાં, ઉચ્ચ અદાલતને ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ જ્યાં ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ બાકી છે ત્યાં સ્ટે આપવાની અને લંબાવવાની સત્તા છે. જો કે, કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) હેઠળ જોગવાઈ મુજબ વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ પાસે સ્ટેને ૩૬૫ દિવસથી આગળ વધારવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી. આખરે, અરજીનો નિકાલ કરતી વખતે, ડિવિઝન બેન્ચે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

“૨૬. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે નીચેના નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યા છીએ:—

(i) ૧લી ઓક્ટોબર, ૨૦૦૮થી અમલમાં આવતા નાણાં અધિનિયમ, ૨૦૦૮ દ્વારા બદલવામાં આવેલી કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) ની ત્રીજી જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રિબ્યુનલ સ્ટેના પ્રથમ આદેશની તારીખથી ૩૬૫ દિવસના સમયગાળાથી આગળ સ્ટે લંબાવી શકે નહીં.

(ii) જો ચૂક અને વિલંબ મહેસૂલની ભૂલને કારણે થાય છે, તો જો કલમ ૨૫૪ (૨એ) નો ત્રીજો પરંતુક અમલમાં આવે તેવી શક્યતા હોય તો ટ્રિબ્યુનલ સુનાવણી પૂર્ણ કરવા અને અપીલનો નિર્ણય લેવા માટે સ્વતંત્ર છે.

(iii) કલમ ૨૫૪ (૨એ) નો ત્રીજો પરંતુક મહેસૂલ અથવા વિભાગીય પ્રતિનિધિને એવું નિવેદન આપવા પર પ્રતિબંધ મૂકતો નથી કે પ્રતિબંધિત કરતો નથી કે તેઓ વિવાદિત માંગની વસૂલાત

માટે બળજબરીથી પગલાં નહીં લે અને આપું નિવેદન આપવામાં આવે તો ટ્રિબ્યુનલ મહેસૂલની વિનંતી પર મામલાને સ્થગિત કરી શકે છે.

(iv) કરદાતા હાઈકોર્ટમાં રિટ પિટિશન દાખલ કરી શકે છે અને સ્ટે માટે વિનંતી કરી શકે છે અને હાઈકોર્ટ પાસે સ્ટે આપવા અને ટ્રિબ્યુનલને જરૂરી હોય તે રીતે નિર્દેશો જારી કરવાની સત્તા અને અધિકારક્ષેત્ર છે.કલમ ૨૫૪ (૨એ) ઉચ્ચ અદાલતને વસૂલાત પર સ્ટે આપવા સહિત યોગ્ય નિર્દેશો જારી કરવા પર પ્રતિબંધ/પ્રતિબંધ નથી મૂકતી.”

૬.૧ દિલ્લી હાઈકોર્ટના સૌથી મોટા આદર સાથે, જો ઉપરોક્ત પ્રક્રિયા અપનાવવામાં આવે, તો તે હાઈકોર્ટ સમક્ષ કાર્યવાહીની સંખ્યા તરફ દોરી જશે અને ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા જ માંગ પર સ્ટે પણ આપી દેશે.અમારો અભિપ્રાય છે કે જો ઉપરોક્ત પ્રક્રિયાનું પાલન કરવામાં આવે તો તે ન્યાયના ઉદ્દેશોને પૂર્ણ કરશે અને તે હાઈકોર્ટ સમક્ષ મુકદ્દમો વધારી શકશે નહીં અને કાયદાની કલમ ૨૫૪ (૨એ) નો હેતુ અને ઉદ્દેશ પ્રાપ્ત થશે.

૭ વર્તમાન કેસમાં, એવું નોંધવામાં આવ્યું છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષની અપીલની હવે સુનાવણી કરવામાં આવી છે અને ચુકાદાની રાહ જોવામાં આવી રહી છે અને આશા છે કે તેનો નિર્ણય લેવામાં આવશે અને તેનો વહેલી તકે નિકાલ કરવામાં આવશે.

૮. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલા કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, વર્તમાન અરજીનો નિકાલ ઉપરોક્ત અવલોકનો અને ફકરા ૫.૪ થી ૫.૬ માં સમાવિષ્ટ નિર્દેશોના સંદર્ભમાં કરવામાં આવે છે.વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલને ઉપરોક્ત અવલોકન મુજબ કાર્ય કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે અને વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ઉપરોક્ત અવલોકન મુજબની પ્રક્રિયાને અનુસરીને માંગ પર સ્ટે હોય તેવા કેસોમાં અપીલનો નિકાલ કરવા માટે તમામ પ્રયાસો કરવામાં આવશે અને સ્ટે લંબાવવાના કિસ્સામાં વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલ ઉપર અહીં અવલોકન કરાયેલી પ્રક્રિયાને અનુસરશે.વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલને પણ અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ કાર્ય કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે.નિયમ નાબૂદ કરવામાં આવ્યો.ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ)

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. એચ. વોરા)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.